

Пам'ятайте

про
Україну!СВОБОДА
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИКSVOBODA
UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Нью Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Нью Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

PIK LXXXIV. Ч. 88.

ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК. ВІВТОРОК, 19-ГО КВІТНЯ 1977

ЦЕНТІВ 25, CENTS

JERSEY CITY and NEW YORK.

TUESDAY, APRIL 19, 1977

No. 88.

VOL. LXXXIV.

ПРОФ. Д-Р ЯРОСЛАВ ПАДОХ ОБРАНИЙ НА ГОЛОВУ НТШ В АМЕРИЦІ; СТАН, ПОТРЕБИ І МОЖЛИВОСТІ ВІЛЬНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ БУЛИ ГОЛОВНИМ ПРЕДМЕТОМ НАРАД І РІШЕНЬ ДЕСЯТИХ ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ ТОВАРИСТВА.

Нью Йорк. — Відомий наш правник-науковець, професор УВУ д-р Ярослав Падох очолює нову Управу Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці, обрану на десятих з черги Загальних Зборів цього Т-ва, які відбулися тут у приміщеннях Українського Інституту Америки минулої суботи, 16-го квітня 1977 з участю 58 умандатованих членів, які розпорядилися 136 голосами. Крім формальностей та звітування і вибору нової Управи, головним предметом нарад та рішень і ухвал був теперішній стан вільної української науки на поселеннях та її завдання, потреби і можливості в обличчя безпощадного нищення української науки та її творців і працівників в поневоленій Україні.

Проф. д-р Ярослав Падох
Ратич і д-р Микола Ващик — секретарі.

Перебираючи даліше ведення зборів, ред. Іван Кедрин-Рудницький в короткому слові звернув увагу власне на завдання вільної української науки в обличчя нищівного походу ворога-окупанта на українство на Батьківщині, після чого Збори на його заклик вшанували хвилиною тихої молитви померлих членів Т-ва у трирічному періоді від попередніх загальних зборів. В тому часі померли дійсні члени: Микола Величковський, Микола Чубатий, Василь Стецюк, Олександр Грановський, Петро Ісаїв, Константин Кисілевський, Богдан Кравців, Михайло Мищенко, Євген Радзівильський, Антін Рудницький, Михайло Соновичий та Зенон Стефанів; члени-кореспонденти: Павло Дубрівний, Михайло Ждан і Михайло Сосновський; звичайні члени: Осип Дачкевич, Мирон Заклинський, Роман Купчинський, Володимир Ласовський, Богдан Олесницький, Кость Панківський, Теодор Решетіло, Михайло Савчук і Северин Чесниковський; члени-прихильники: Володимир Дармо- (Закінчення на стор. 5-й)

Відкриття, вибір Президії і комісії

Збори відкрив коротким вступним словом та привітанням привітний голова Т-ва проф. д-р Осип Андрушків, ствердивши правосильність цих зборів. Величю молитви провів заступник голови о. проф. д-р Мелетій Войнар, ЧСВВ, після чого проф. д-р Василь Лев, голова Філологічної секції НТШ, згідно з традицією прочитав уривок поезії Шевченка, цим разом з Подражання ХІ Псалому. Короткі привітання виголосили прем'єр Юліан Ревай від Українського Інституту Америки та проф. д-р Петро Стерчо від Головної Ради Наукових Товариств ім. Шевченка.

На пропозицію підготовки Номінаційної комісії обрано Президію зборів в складі: ред. Іван Кедрин-Рудницький — голова, д-р Юрій Старосольський і проф. д-р Леонід Рудницький — заступники голови та проф. д-р Іванна Мірчук.

Владика Мстислав — почесний член НТШ

Нью Йорк. — Десяті Загальні Збори Наукового Т-ва ім. Шевченка, які відбулися тут минулої суботи, 16-го квітня, на пропозицію дотеперішнього голови проф. д-ра Осипа Андрушківа в імені Управи Т-ва однодушно схвалили найменування Першоїєрархії Української Православної Церкви і Митрополита Української Православної Церкви в ЗСА Блаженнішого Владика Мстислава своїм почесним членом.

Рівночасно ці Збори, також на пропозицію проф. д-ра Осипа Андрушківа однодушно схвалили вислати окремі привітання і побажання доволітньому і почесному члену Наукового Т-ва ім. Шевченка, Патріархові Помісної Української Католицької Церкви, Блаженнішому Отцеві Йосифові.

Резолюції Х Загальних Зборів НТШ

Десяті Загальні Збори Наукового Т-ва ім. Шевченка в Америці однодушно схвалили такі резолюції, запропоновані Резолюційною комісією:

1. Сьогодні, як і по всі часи в минулому, наука була і залишається головною базою і головною передумовою всебічного розвитку і поступу всіх людей і народів;

2. Здаючи собі з цього справу, сучасні комуністичні режимні владні України ще в більшій мірі

та ще в більш жорстокий і рафінований спосіб, ніж їхні білі попередники, нищать, спотворюють чи приписують собі дотеперішні великі досягнення української науки та всіляко зупиняють її дальший розвиток. Творчі і винахідливі українські науки є головними жертвами варварського окупанта та його народодовбивчого режиму в Україні;

3. Цьому нищівному походу ворога-окупанта проти української науки та її творців і виразників на Батьківщині може і повинна протиставитися зокрема вільна українська наука на поселеннях в країнах вільного світу, даючи рівночасно свій вклад в науково-скарбниці людства;

4. Це величезне, трудне, але й почесне завдання може виконувати вільна (Закінчення на стор. 6-й)

УПРАВА І КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ НТШ В ЗСА

обрані на Десятих Загальних Зборах в дні 16 квітня 1977.

Голова - проф. д-р Ярослав Падох
Заступники голови — проф. д-р Роман Максимович, проф. д-р Василь Лев, проф. д-р Степан Горак, о. проф. д-р Мелетій Войнар, ЧСВВ, ред. Іван Кедрин-Рудницький, проф. д-р Богдан Гнатюк, проф. д-р Євген Федоренко, проф. д-р Володимир Нестерчук (заст. голови і скарбника).

Науковий секретар - проф. д-р Микола Чировський, Члени — проф. д-р Роман Андрушків, проф. д-р Олександр Біланюк, д-р Микола Ващик, д-р Василь Верган, проф. д-р Іван Головинський, проф. д-р Петро Гой, ред. Антін Драган, проф. д-р Едвард Жарський, проф. д-р Василь Ленчик, проф. д-р Григор Лукницький, інж. Атанас Мілянчик, д-р Іван Новосіський, проф. д-р Іванна Ратич, проф. д-р Богдан Романенчук, проф. д-р Лев Рудницький, д-р Олександр Соколюшин, проф. д-р Володимир Стойко, проф. д-р Володимир Трембіцький, проф. д-р Юрій Фединський, проф. Лев Шанковський, проф. д-р Дмитро Штогрин.

Заступники членів — проф. Оксана Ашер, д-р Франко Богдан Корчмарик, проф. д-р Ігор Соновичий, проф. д-р Іван Гвозда, д-р Василь Калинович, проф. д-р Василь Лукич.

Контрольна комісія — проф. д-р Осип Андрушків, голова, о. проф. д-р Атанасій В. Пекар, ЧСВВ, заступник голови, д-р Петро Богданський, секретар;

Члени — інж. Роман Кобринський, д-р Володимир Душник, д-р Володимир Савчак, д-р Михайло Кушнір, мгр Роман Гуглевич.

Делегати до Головної Ради НТШ: голова — проф. д-р Осип Андрушків,

Члени: проф. д-р Роман Осінчук, проф. д-р Володимир Старосольський, проф. д-р Микола Богатюк.

ЗА НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ П'ЄМОНТ

Слово д-ра Ярослава Падеха на Загальних Зборах Наукового Товариства ім. Т. Шевченка в ЗСА після його вибору на голову.

Нечастий в історії феномен, який на наше історичне щастя трапився у добі литовсько-руської, а саме, що наш старий лад, а зокрема культура, включено до мови, яку введено до великої князівської канцелярії стала панівною в ВКЛ, завдячуючи цьому засади, які приріджувалися великій литовській князівській, Ми старини не рахуємо, новини не вводимо. Якщо можна рівняти велике з малим, я на початку моєї трирічної каденції голоюства НТШ, з новими керівними органами і в нових обставинах місцевого й загальнонаціонального життя, бажав би заявити, що, шануючи вище невідений принцип, маю намір приріджуватися лише його першій частині: шанувати й не порушувати того, що збудували протягом повного століття чотири покоління українських, етнічних українських, зокрема останнє на цій землі. Але, за допомогою обраних членів Управи й Контрольної комісії та в міру сприятливих обставин, маю намір відступити від другої частини „литовської“ засади й вводити „новості“, співзвучні з вимогами нашого часу, та відновлювати давні, зокрема з доби великого голови НТШ, Михайла Грушевського, призабуті чи розгублені на крутих шляхах скитальщини й еміграції.

Між пріоритетами, які видаються мені найбільш на потребу, це постійне змагання до шораз більшого порозуміння і шораз тіснішої співпраці з усіма нашими науковими й високошкільними установами, не вирікаючись навіть повного об'єднання з деякими з них. (Чи, наприклад, не манить нас перспектива потужної крайово-еміграційної об'єднаної установи під спільною назвою і духом: Наукове Товариство ім. Шевченка — Українська Вільна Академія Наук?) Бо як же інакше українська вільна наука виконає свій священний обов'язок у відношенні до своєї окупованої Батьківщини, в якій з небувалою навіть у часа царату силою, безпощадно нищиться її культура, зокрема наука!

Не менш важливим зобов'язанням буде привернення повного єдності внутрішньої етнічної системи, об'єднаної в Головній Раді Наукових Товариств ім. Шевченка, на основі повної рівності установ і осіб, без сліду майоризації та ставлення доканих фактів, або — іншими словами: шляхом пересвіди, не конфронтації. Бо й в науковому світі справджується народна мудрість: „Тому роду нема переводу, де брати милують згоду“.

Розбудова й поглиблення основної, наукової праці НТШ, його поваги й значення у історії НТШ і тридцятилітній А НТШ, ставлять конкретні вимоги-передумови успіху, з яких згадаймо (Закінчення на стор. 6-й)

РОЗЗБРОЄННЯ Й ІНФЛЯЦІЯ БУЛИ ГОЛОВНИМИ ТЕМАМИ ПРЕСКОНФЕРЕНЦІЇ ПРЕЗИДЕНТА КАРТЕРА

Вашингтон. — Минулої п'ятниці, 15-го квітня, президент Джиммі Картер, промовляючи на своїй п'ятій з черги пресовій конференції, заявив, що поки що не бачить причини змінити пропозиції ЗСА щодо нового договору із Союзом Союзом відносно обмеження чи зменшення стратегічної атомової зброї, хоча Москва відкинула їх, твердячи, що вони „несправедливі“ відносно СССР. Президент сказав, що все одно надіється, що пошастить дійти до порозуміння з Москвою в тій справі, бо не думає, що дійсно існує „застій“, як це твердять коментатори, додаючи, що планує відбувати регулярні зустрічі з генеральним секретарем КПСС Леонідом Брежнєвим принаймні раз на рік, але не вважає, що ті зустрічі мусять бути пов'язані з підписанням будь-якого договору чи з якимбудь важливим або переломним кроком. Президент Картер заявив, що „можна було передбачувати“ гострі напади союветських властей у їхній пресі на американські пропозиції, але думає, що Москва так хоче, щоб дійшло до підписання нового договору.

Під час пресконференції, передаваної на телебаченні та по радіо, Президент наголошував свою програму боротьби з інфляцією, заявляючи, що протягом останніх кількох тижнів загроза інфляції зросла, і тому його уряд „з добровільною співпрацею працівників і робітничих спілок“ поборюватиме інфляцію шляхом „добро-вольної контролю над зростом цін і заробітних платень“. Зазначаючи, що він не хоче встановлювати „примусової контролю“ над цінами і платтями, президент Картер підтвердив попередні вістки, що важливу роль в антиінфляційній діяльності відіграватимуть Джордж Міні,

президент Американської Федерації Праці-Конгресу Індустріальних Організацій (АФП-КІО), та Річард Г. Джовніс, президент корпорації „Дженерал Електрик“, тобто, представники робітничого і бізнесового секторів. Проте, президент Картер недовольно натякнув, що може бути встановлена примусова урядова контроль над зростом коштів медичної опіки по шпиталях країни. Протягом пресконференції Президент повідомив, що на днях представити свій план щодо поборювання енергетичної проблеми, як теж пояснив, що відтягнув свою пропозицію щодо 50-доларових зворотів майже для всіх американців, бо показалося, що економічна ситуація поліпшилася до тієї міри, що більше не треба „стимулювати“ економіку шляхом таких зворотів. Президент додав, що якщо Конгрес схвалить постійне зменшення в податках, пропонуване республіканськими законодавцями, то він накладе „вето“ на таку пропозицію.

Відповідаючи на запит кореспондента, Президент заявив про схвалення нещодавно Палатою Репрезентів законопроект, який вимагає, щоб американські члени таких міжнародних фінансових інституцій як Світовий Банк при мовою голосували проти позичок державам, які порушують людські права, бо вважає, що цей законопроект не дає змоги Білому Дому „переконувати“ уряди тих держав поліпшити стан людських прав. Президент волів би, щоб законопроект був „більш гнучкий“.

Картер і Мондейл обороняють амбасадора Янга

Вашингтон. — Протягом минулого тижня президент Джиммі Картер двічі заявив, що погоджується із недавньою заявою амбасадора ЗСА до Об'єднаних Націй, Ендрю Янга, що кубинські військові частини в Анголі представляють собою „стабілізуючий елемент“ у тій африканській країні, але додав, що вимагає усунення тих частин, як передумову до встановлення „нормальних відносин“ з Кубою. Президент сказав, що заяву Янга, який є негромом, „треба розглядати в загальному контексті ситуації в Африці“ і додав, що в його уряді члени кабінету та інші урядовці мають право висловлювати свої власні погляди. Як відомо, кілька тижнів тому Державний департамент фор-

мально заявив, що твердження Янга про кубинців в Анголі не віддзеркалює поглядів уряду ЗСА. В минулу суботу і неділю в обороні амбасадора Янга виступав також віцепрезидент Волтер Мондейл, твердячи, що Янг є „дуже добрим амбасадором“ і може свобідно висловлювати свої погляди. Заява Мондейла наступила після того, як Янг сказав, що бий уряд Південно-Африканської Республіки є „незаконний“. Уряд тієї африканської держави вніс формальний протест до Вашингтону, і Державний Департамент заявив, що твердження Янга було „неправильне“. Однак, вже після спростування Державним департаментом, віцепрезидент Мондейл хвалив Янга.

Капітан советського риболовного корабля формально обвинувачений

Бостон. — Департамент справедливості минулої п'ятниці, 15-го квітня, вніс формальне обвинувачення до Федерального Суду в Массачусетс проти Александра Гупалова, капітана советського риболовного корабля „Тарас Шевченко“, закидаючи йому, що порушив риболовний закон ЗСА, який обмежує ловлю деяких родів риб в 200-мильній зоні від берегів ЗСА. Гупалові грозить кара гривни до 100,000 доларів, один рік ув'язнення та може бути сконфіскований корабель, що його разом з іншими советськими кораблями прибережжя Сторожа ЗСА.

Як відомо, минулого тижня уряд Советського Союзу наказав капітаном своїх кораблів строго додержуватися риболовного закону ЗСА.

ОЛЕСЯ БЕРДНИКА ЗВІЛЬНЕНО ПІСЛЯ ДОПИТІВ КГБ

Гельсінкі (УІС „Смолоскип“). Сюди дісталася обширніша інформація про арешт члена Київської Української Групи, відомого письменника Олеса Бердника, в понеділок, 11 квітня.

Генерал Петро Григоренко, член цієї ж Групи, в п'ятницю, 15-го квітня, подав чужинським кореспондентам в Москві детальні інформації про О. Бердника, одержані від цього письменника телефонічно після його звільнення.

Вночі, 1-го квітня, О. Бердника забрали три агенти КГБ, два з них в цивільно. Його відвезли на станцію і нічним поїздом завезли до Донецького, де його допитували два дні. Вночі держали в готелю. Щойно в середу, 13-го квітня, йому дозволили вислати телеграму дружині, яка правдоподібно була перехоплена поліційними органами, бо ще до п'ятниці, 15-го квітня, цієї телеграми не доручили. В Донецькому О. Бердник відмовився відповідати на будь-які питання слідчих КГБ, поставивши якпереду мову звільнення з ув'язнення Миколи Руденка, голови київської Української Групи сприяння виконанню Гельсінкських Угод.

Після двох днів безупинних допитів, О. Бердник звільнений в четвер, 14-го квітня, зразу повернувся до Києва і телефонічно повідомив про свій арешт ген. П. Григоренка.

Згідно з іншою інформацією, агенти КГБ везли О. Бердника на очну ставку з М. Руденком і правдоподібно з Олександром Тихим, надіючись, що він дасть свідчення проти обидвох членів Київської Групи, які очікують суду в Донецькому. Зустрівшись з відомою на будь-які питання слідчих, КГБ було примусене звільнити Бердника. Дводенний арешт Бердника уважають в Москві як спробу залякати письменника і спробу посилити психологічний натиск на його родину.

КГБісти знущуються над дружиною грузинського націоналіста

Москва. — Ройтер інформують, що КГБісти знущуються над дружиною заарештованого 7-го квітня ч.р. грузинського націоналіста Звіяда Гамсакурдіа, який був членом Комітету наглядку за виконанням Гельсінкської угоди і борювався, разом зі своїми друзями, за вихід республіки зі складу СССР та проголошення самостійності в Грузії. Після арешту Гамсакурдіа, агенти КГБ робили декілька разів обшук в помешканні арештованого, а кілька днів після арешту викинули його дружину Манану та їхніх дітей практично на вулицю, не давши їй можливості знайти собі інший притулок. Дружина Гамсакурдіа, який був учителем англійської мови в Тбілісі, повідомила телефонічно західних кореспондентів в Москві про знущення над нею і просила їхньої допомоги у безвиглядній ситуації.

Європейські соціалісти натискатимуть на Москву за людські права

Амстердам. — Керівники Соціалістичних партій Європи, які зібралися були в днях 16 і 7-го квітня ч.р. на спеціальну конференцію, організовану голландськими соціалістами, одностайно погодилися стосувати тиск на Советський Союз і його сателіти, щоб ті з більшою повагою відносилися до справ людських прав у їхніх країнах. Соціалістичні лідери заявили, що їхня ціль в нічому не розходиться з політикою дантату. Колишній канцлер Західної Німеччини Віллі Брандт, який очолює тепер Соціалістичний Інтернаціонал, заявив, що „порушення людських прав, де вони не проявлялися у світі, треба зустрічати відповідними акціями“. Брандт відмітив, що крім головної теми, яка була обговорювана і дискутована на конференції Соціалістичних партій, а саме другої фази Європейської конференції для справ безпеки і співробітництва в Београді, привітні делегати обмірковували також шляхи і можливості припинення продукції атомової зброї і поширення її на всі нові й нові країни. Порушені були також справи переговорів між ЗСА і Советським Союзом в справі скорочення стратегічної зброї і соціально-господарські проблеми, зокрема переговори між великими індустріальними і недержавними економічними країнами. Прем'єр-міністр Великої Британії Джеймс Каллаган, виголосивши головну промову на конференції, перестерігав Советський Союз, щоб він не вмішувався у внутрішні справи Африки, кажучи, що мир в Європі залежить у великій мірі також від стабільності ситуації в інших частинах світу.

В Чехо-Словаччині zdeградували генерал-лейтенанта до рядового

(М. Р.) — Найновіший „подвиг“ чехо-словацького уряду в поведінці з дисидентами — це zdeградування чеського генерал-лейтенанта, ветерана Другої світової війни Вільгельма Сахра до становища рядовика. Генерал-лейтенант Сахра у листі до президента і голови комуністичної партії Густава Гусака натякнув був на долю громадян, „єдиною провинною яких є те, що вони мають інші погляди на деякі справи“.

Рівночасно західні кореспонденти повідомля-

ють, що чехо-словацькі власті стараються обмежити права західних журналістів. За посередництвом американської амбасадони повідомили, що візи можуть бути видані їм, якщо вони не будуть порозуміватися з дисидентами, хоч це противиться ухвалам Гельсінкської Конференції. „Руде Право“ заявило, що Чехо-Словаччина є відкрита „для всіх, які приходять з чесними намірами“, та що від 1-го січня до 15-го березня ч.р. видано 246 віз західним журналістам.

Советські письменники замінили пера на лопати

Москва. — Ройтер інформують, що советські поети, письменники, новелісти і критики замінили свої пера на лопати, 16-го квітня ч.р., свої пера на лопати і допомагали прочищувати московський зоопарк, жерт-

СВОБОДА **SVOBODA**
UKRAINSKYI SHODENNIK UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — \$30.00, на пів року — \$16.00, на 3 місяці — \$9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 25¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Південна Америка і людські права

В кінці минулого тижня президент Джиммі Картер, промовляючи перед представниками країн Південної Америки, які належать до Організації Американських Держав (ОАД), знову наголошував на питанні людських прав, зазначаючи, що ЗСА будуть дійсним приятелем тих держав Західної Півкулі, які шанують людські права та підтримують демократичні ідеали.

Отже, Президент знову доказав, що оборона людських прав є "невід'ємною частиною закордонної політики ЗСА" та знову засвідчив, що для нього і його уряду питання людських прав є "універсальним питанням". Він же промовляв не до репрезентантів ворожо наставлених до ЗСА комуністичних держав, а до представників країн, які в більшості є близькими союзниками Америки, але тим не менше вважав за відповідне наголосити, що в політиці Вашингтону підставним елементом є "пошанування людських прав".

Промова президента Картера важлива не тільки тим, що в ній він знову підкреслює свою відданість і відданість американського народу справі людських прав, але також тим, що в ній був натяк щодо методу, які Вашингтон застосовуватиме, щоб сприяти до поліпшення стану людських прав у країнах до ЗСА. Президент наголошував позитивні кроки, які Вашингтон робитиме відносно тих країн, які шанують людські права, але не згадував таких "негативних заходів", які зменшення військових чи економічних допомог, які ЗСА могли б застосувати до держав, які порушують людські права.

Виглядає, що президент Картер до великої міри погоджується із становищем тих правників Державного департаменту, які в половині цього місяця заявили перед конгресовими комісіями, що краще б, якщо ЗСА застосовували інші методи, ніж зменшення допомоги, щоб заповнити пошанування людських прав у країнах, зокрема в державах Південної Америки. Речники Державного департаменту тоді твердили, що раптове припинення чи зменшення військової чи іншої допомоги для держав, з якими ЗСА мають довготривалі і сильні зв'язки, може спричинити до атмосфери обурення та ворожнечі, долаючи, що нема заперечення, що припинення допомоги до поліпшення стану людських прав у тих країнах. Патриша Деріан, яка в Державному департаменті займає пост координатора для справ людських прав і гуманітарної діяльності, сказала тоді законодавцям, що на її думку уряд ЗСА матиме кращі успіхи, коли застосовуватиме "позитивні методи, замість негативних заходів" у своїх стараннях до пошанування людських прав у країнах Південної Америки. Вона вважала, що Вашингтон не повинен був зменшувати допомоги Аргентині, Бразилі і Уругваї, а шляхом "перехоплення і терпеливих переговорів" повинен був продовжувати додержуватися свого зобов'язання щодо універсального пошанування людських прав.

Заява президента Картера, що ЗСА будуть дійсним приятелем тих держав Західної Півкулі, які шанують людські права та підтримують демократичні ідеали", була правдоподібно натяком, що американський уряд у своїх стараннях поліпшити стан людських прав у країнах Південної Америки більше користуватиметься "позитивними заходами", хоча у конкретних потребах не відмовиться застосувати і такі "негативні заходи", які зменшення закордонної допомоги.

Розбіжності продовжуються

Починаючи від XX з'їзду Комуністичної партії Советського Союзу і контрреволюційного виступу на ньому Нікіти Хрущова з "розвінчуванням" Йосифа Сталіна і засудом його "культу особи" між компартіями Советського Союзу й інших, зокрема західних держав, немає єдності, а різниці поглядів між верховодами СССР і західними комуністами, які кожного року збирався в нарадисті, існують до сьогоднішнього дня. Правда, Москва намагалася їх злагодити — вела постійні переговори на передодні берлінської конференції з численними керівниками комуністичних партій Європи, зокрема з президентом Югославії Тітом, який у свій "незадоволеній комуністичній спільноті" грав першу скрипку, як також з Енріком Берлінгером, Жоржем Марше і Сантіаго Каррільо, керівниками італійської, французької і єспанської компартій. Кремльські ідеологи, зокрема шеф-ідеолог Михайл Суслов, не бажали допустити в комуністичному таборі до процесу зрізничування, до "демократизації" окремих національних компартій, до бажання західних компартій "маршувати власним шляхом до соціалізму" і вкінці до зривання західних компартій з "диктатурою пролетаріату". Всі ті заходи не мали великого успіху і московські верховоди з Леонідом Брежнєвим у проволі одержавши облизня на конференції комуністичних партій в Берліні, мусіли поступитися їм, що найважливіше, мусіли зрезигнувати з амбіції залишитися й далі у проволі комуністичного руху в світі і диктувати йому свою волю, яка завжди збігалася з інтересами збереження комуністичної імперії, але не конче була корисною для інтересів західних комуністичних партій, які, за словами Жоржа Марше, змагають до збереження й поширення громадянських свобод, багатопартійної політичної системи, загально-демократичного голосування.

Думку лідера Комуністичної партії Франції продовжує розвивати на своїх сторінках орган тієї партії "Юманіте", який, щоб порвати з минулим, навіть форматовує уподібнює до демократичної газети "Фігаро", не говорячи про критичні матеріали і помішування правдивих, неопублікованих вісток з міжнародної політики. Марше, як також інші комуністичні верховоди на Заході, дуже часто повертаються у своїх виступах до XX московського партійного з'їзду, бо це, як каже Марше, "дає нам нагоду глибше пізнати розвиток процесів у Східній Європі і зрозуміти, чому замість конструктивних дискусій та ідеологічних суперечок у соціалістичних країнах панують репресії".

Можна думати, що на підставі дотеперішнього розвитку комунізму в комуністичному русі і на підставі загальної критики відносно СССР та інших комуністичних режимів на Сході, головню за порушення людських прав і переслідування інакомислячих, еманіціяція в комуністичному світі поглиблюватиметься з кожним роком. Цю конфліктну атмосферу повинні використати західні вільні держави, щоб скріпити свою позицію не тільки на Заході, але також у світі неволі, у світі комуністичної імперії.

"І ЧОГО ОЦЕ Я ЛЯПАЮ" — ДОКУМЕНТАЛЬНА РОЗПОВІДЬ ПРО СУЧАСНЕ УКРАЇНСЬКЕ СЕЛО

Нью Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). — З України подістався за кордон новий самвидавний документ, що розкриває широку картину умов життя і праці українських селян у нашу добу. Автором цього документу, що має 20 сторінок машинопису, без підпису, є один з українських письменників, підписаний псевдонімом "Гаврило Стріляно". Про свою працю автор пише м. ін. так: "Новела документальна. І все в ній описане — живі факти. І потрети дано живих людей. Але прізвиська і географічні орієнтири я змінив... Відбулося все те 1976 року, а пишеться на початку 1977".

Цей есей має інший характер як більшість самвидавних документів, що приходять з України, в яких найбільше наголошується на національному поєволенні українського народу, знущаннях над політичними в'язнями тощо. Правда, у новелі Стріляного дуже багато місця присвячено питанням української мови, точніше її недолі, яка її зустріла в умовах большевицької дійсності. Розповідь автора густо переплітається панівними сьогодні в Україні суржиком, русизмами, бюрократично канцелярською мовою сучасної розмовної мови громадян УССР. Він робить це зумисне і дає таке пояснення:

"Перепрошую в читача, що зановтоу висловлення людей такою суржиковою мовою. Так вони говорять, наші люди, сьогоднішні прості українці. Чистоту мови бережуть ті, хто обстоює українську з ідеологічних міркувань. Вузькі та подекуди шкільні вчителі, студенти (філологи і мовисти), серед письменників все частіше звучить чиста мова. Є в Києві один волей тролейбуса, який виголошує у мікрофон зупинки і дотепно-корисні поради пасажирам наприклад примено колоритною мовою: А село балакає суржиком. Особливо засмічена мова бюрократичними термінами із загальнодержавного російського вжитку".

Вказавши на таке становище на мовному відтинку, автор ширше зупиняється над соціальними, демографічними та економічними проблемами сучасної України, над питанням культури побуту. Він особливо увагу присвячує проблемі масового п'янства, що важкою зморю лягло тепер над українським колгоспним селянством, та наслідками цього соціального лиха. Стріляний плястично малює картини негосподарності, збріханості, корупції, хуліганського ставлення до людини, що їх породила сучасна система комуністичної диктатури. Паралельно з цим, автор однак говорить, що в цілому саме матеріальне становище селянства покращало останніми роками, дарма, що досягати справжнього добробуту селянам, в сучасних умовах, неможливо.

Сюжет новели Стріляного — це уявна розмова з Андрієм Войком, директором одного радгоспу в Україні, та спостереження автора про працю Войка, про його співробітників і взагалі про становище в його радгоспі, що носить назву "Комінтерн". В новелі згадуються й інші радгоспи "Перемога" при чому автор неодноразово підкреслює, що те, що діється в "Комінтерні", типове теж і для інших радгоспів, які взагалі стають становища в сільському господарстві України та СССР.

Розповідь починається інформаційно про авторського героя і йому подібних керівників на низових щаблях бюрократичної драбини СССР. Але є теж згадки про верховних вождів, включно з Брежнєвим.

Наводимо декілька фрагментів, типових для новели Стріляного, зберігаючи точність оригіналу.

"Отже, Андрію Петровичу Войкові 34 роки. То не рідкість нині. Серед колегусів одному — 35, іншому — 33. На першому секретаря райкому висувають оце недавно теж молодого директора радгоспу, 35-річного, приятеля Войкового — подекуди між іншим, ніби в області валялися, кого ліпше поставити на першого, того хлопця чи Войка. Зараз скрізь така орієнтація, і то дуже добре, висувають молоді на керівні пости. Та скрізь, та не всюди... Оце вже й не годилося б одразу з перших слів від основної теми відступатися, навсібіч кидатися, а таки відступлю. То тільки середнього "руководящего звена" стосується та тенденція "на омолодження", а на самім верху така стара, вибачайте, пердурна засіла — гідко глянути, а слухаючи його по телевізору, то він усе з щелепою своєю борюється, слова "соціалістический" вимовити не здатен, звучить якось чи "сіфілісический" чи "сосілішкий". А, може, воно й на краще, що там трукляха старушня, прийнявши через бабів та через горілку це зайвого глупства не накоплять. Та й до культу особи не встигнуть долітати, бо смерть з косою он уже за плечима. А щодо того головного, що ото із щелепою своєю завжди на трибуні воює — то я проти нього особисто зла не таю, навпаки — добра йому зичу і років довгих і з поста щоб не скинули, як він сам свого попередника. Бо він таки дурний-дурний, та за інших своїх колег по політбюрі

НА ПРАВНИЧІЙ СЛУЖБІ НАРОДОВІ
У 70-ліття Юрія Старосольського

Важливою частиною наукової праці Юрія Старосольського слід назвати його статті в Енциклопедії Українознавства в українській мові ч. I і II (гасла) та статті в англійській мові Е.У., в якій він був редактором відділу "Право".

Незалежно від широкого зацікавлення, Ю. Старосольський, як сумлінний і досвідчений дослідник, уникає широких тем. Він рідше зосереджується на вузькій темі, яку зате широко опрацював у сумлінно документує. Його рецензії, про яких ще буде мова, підкріплюють докладне використання джерел і літератури. Йому це приходить не важко завдяки тому, що він поліглот і використовує літературу на важливіх світових мовах. Ми згадували, що Юрій Старосольський вийшов із правничої родини й тому зовсім не випадково ціле його глибока правнича культура, тонкості якої може збагнути тільки вправний правник й до того знавець даного предмету. Його нахил до теорії і синтези це збільшує його правничу дальнозорість й інтуїцію. Читаючи його компліковані розважування неелегічних проблем, від яких роється в советській праві, дивується легкості й логіці його розв'язок, інколи зовсім несподіваних, а все переконливих й удокументованих.

Громадська служба

Напрошується виявити Ювілятові вдячність і признання за це, що він, спеціально якого є карне право, ще й зі замишування до дуже шіреної на Заході

МИРАЖ СВОБОДИ ПРИ ЕВРОКОМУНІЗМІ

При всьому респекті до щоденника "Свобода", не може втриматися від завваг до статті, підписаної м.б., про єврокомунізм у ч. 79 (7-го квітня 1977 р.). У ній автор, описавши переконливо причини успіхів у виборах французьких комуністів, як і причини подібних успіхів в Італії та інших європейських країнах, кінчає такими дивними акордами, які ось: "Комунізм не був нелюдним, заки москалі зробили його звіриним". Хотілося б запитати автора статті, а який же комунізм був і де він був людський? Якщо прийняти умовно, що в СССР комунізм, то де й коли був інший комунізм перед введенням його в СССР?

Правдоподібно, автор має на увазі комунізм на папері, тобто, з-під пера Маркса чи Леніна. Якщо так, то й тоді дозволю собі рішуче заперечити твердження автора, що "комунізм не був нелюдним". Якраз тому комунізм і поширюється і поширюється як ідея в світі, що люди навіть великих розумів не завжди могли і не всі можуть збагнути простоту істини: комунізм, накреслений Марксом і Леніном, ідея утопічна, протиприродна, людський психіці ніколи не відповідає; той же, що захопе ту утопію зробити так реально, мусить прибігати до нелюдських методів. Усе те інше, що згадує автор у своїй статті — Дубчек, Тіто й ім подібні — це зовсім не доказ, що комунізм може бути більш людським, бо в Югославії нема комунізму (ні Марксового, ні Ленінового), а в Чехословаччині Дубчека його теж не було б, якби совєти не повернули його своїм танками.

Автор згаданого тут статті влучно характеризував обіжники французьких та інших єврокомуністів, які і застерєження й недовіра до них з боку Америки й інших країн, але вже час нам, українцям, зрозуміти, що комунізм як ідея — один в теорії. Один він може бути в кіншове му результаті і на практиці. Що московський хід до комунізму найзвірніший у світі — це так, але що французький, італійський та інші "більш людські" тепер лише з огляду на ситуацію навколо них у світі — це теж ясна істина, яку не слід затем- багато розумніший, бо хоч намагався детантом крутити, як штанг божбою, та всетаки всі ті міжнародні угоди на послаблення напруженості, всі оті уступки на еміграцію (євреї і не-євреї) — то його така робота; не знаю вже, чи сам відчуває, що боротися за чистоту комуністичної ідеології марна справа, (Продовження на стор. 6-й)

Олександр Фединський
УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ-АРХІВ В КЛІВЛЕНДІ

15 лютого ц.р. минуло 25 літ від засновчя в Клівленді Українського Музею-Архіву. З цієї нагоди не від речі буде зробити підсумки праці цієї культурної інституції та поінформувати про них ширше громадянство.

Передусім еміграція розбудувала широку українське народне життя в Америці й дала йому тривалі основи, але — з малими винятками — не подбала про збереження пам'яток минулого. Навіть наша "заможна твердиня" УНСоюз досі ще дискутує над влаштуванням власного музею-архіву. Внаслідок того пропали безповоротно шінні джерела для історії Української Громади в Америці; не збереглося навіть по одному примірникові деяких давніх альманахів чи інших друкованих творів. А що вже говорити про протокольні книги, кореспонденцію й інші документи численних організацій, які перестали існувати! Звичайно зі смертю народних діячів всі його архівні й пам'ятки йшли в огонь або на смітник. Сучасні історичні українського життя в Америці мають поважні труднощі в написанні повної й вірної його історії.

Кожне більше зкупчення українців повинно мати власну інституцію, яка зберігала б його культурну спадщину та історичні пам'ятки. Українська Громада у Вільному Світі завела, щоб для неї виставили один "центральный музей-архів". І ось Клівленд мав те щастя, що в ньому після війни поселився проф. Леонід Бачинський, знаний з Краю і зі скитальщини ентузіаст музейної справи. До речі цей педагог, пластовий діяч, комбатант закінчив 28 лютого ц.р. 81 літ життя. Тут він зразу почав організовувати музей-архів з нічого, бо багаті збірки, призначені в таборі на скитальщині, були змушені обставинами переслати до Осередку Української Культури й Освіти в Вінніпегу, де вони знаходяться до сьогодні.

Український Музей-Архів у Клівленді, заінкорпорований у стейт Огайо, як неприбуткова організація, а пожертви на нього збільшені від федерального спондатування. Інституцію веде Управа, вибрана що чотири роки. Кожний член Управи та добровільні співробітники відповідають за приділену їм ділянку праці. Ось вони в поазбучному порядку та їхні функції: Е.Завальська — мистецтво й етнографія, С.Кікта — скарбник і філателія, Ю.Кордуба — архів, дрібні друки, Р.Лесик — архів, історичні й музичні пам'ятки, С.Маланчук — секретар і бібліотекар, Р.Міхняк — бібліотекар і каталогізатор, О.Фединський — місто-голова і дловод періодики. До Кон-

чверті свого життя Іван Крип'якевич і плеяда давніх й нинішніх науковців.

Очіма чужих

Наш "парт-тайм" Ювілят все ж не може нарікати на критику зокрема чужу. Глибоку вартість його праці оцінили визначні знавці в ЗСА і в Європі. Оби його праці, надруковані в англійській мові, діждалися чималої честі: були визнані за виняткові, що зустрінуло не багато наших авторів на чужині. Присвячуючи Східній Європі передовий німецький журнал "Ост-проблем" в ч.30 з 31 липня 1954 р., даючи огляд правничої советики, пише так:

"Про советське правниче життя маємо три праці; найважливішою з них є „Принципи аналогії в кримінальним праві“ Юрія Старосольського.

Ще більше признання знаходимо в передовому правничому журналі Колумбійського Університету „Колумбія Ло Рев'ю“ з лютого 1970р. В числі, присвяченому переглядові правничої літератури відносно советського права за останніх п'ятдесят років, визначний знавець советського права проф. Зігмунд Л. Зіле у статті п.н. „Про право і насилля: п'ятдесят років американських дослідів советського кримінального права“ ••••• переглядаючи й оцінюючи важливіші праці, число яких за обрахуванням редакції журналу, переїшло 3,000 творів, цитує обі англійські праці Юрія Старосольського, представляючи його, як „українського науковця, який в 1949 р. поселився в ЗСА“. З'ясовуючи працю „Основні принципи советського кримінального права“, він вичислює всі поставлені автором тези й підмічує, що „Старосольський належно демонструє свої тези засобами советських джерел“ ••••• Ще більшу похвалу дає він другій праці: „Принципи аналогії в кримінальним праві“ ••••• „Старосольського (Закінчення на стор. 6-й)

• Ukraine, a Concise Encyclopedia, University of Toronto Press, 1971
•• Ost-Problem, 6 Jahrgang, No. 30, 1954, стр. 1222
••• Columbia Law Review, Vol. 70, February 1970, No. 2, Zigruds L. Zile: On Law as Force: Fifty Years of American Scholarship on Soviet Criminal Law, стр. 202.
•••• Там же стор. 206.

Jersey City, N.J. 07303

КУРІНЬ ПЛАСТУНОК „ШТОКРИЛІ“

ВЕСНЯНУ ЗАБАВУ

в суботу, 7 травня 1977р., о год. 9 веч.
в Українській Централі, 240 Норе Авеню, Пассайк, Н.Дж.

Грас оркестра „ВЕСЕЛІ ЧАСИ“ з Чикаго
Вступ \$5.00. Столики і квитки можна замовляти
у Лесі (212) 229-5885.

Щиро запрошуємо Українську Молодь і Старе Громадянство.
ШТОКРИЛІ

Твір

„ЖИВІ СТРУНИ“

Уласа Самчука

базований на історії кобзарства й Капелі Вандуристів імені Тараса Шевченка незабаром вийде з друку.

Авторитетні читачі набору цього монументального твору, твердять, що це буде найцікавіше видання на еміграційному книжковому ринку останнього періоду. Цей твір витворює сильні патріотичні почуття в читача.

Щоб ціна видання була доступна широким масам читачів, Управа Капелі рішила звернутися до громадянства за матеріальною підтримкою в формі спонсорських влат по: 100, 200, 300, 500 і 1,000 доларів. Імена спонсорів будуть подані в книзі.

Нижче подасмо імена спонсорів, які вже надіслали свої влати.

Фундатори Капелі (\$1,000): Іван Сливка, Де-тройт, „Самопоміч“ Кредитівка, Чикаго.

Почесні члени Капелі (\$500): Василь Жук, Судбури, Онт.

Надзвичайні добродії Капелі (\$300): д-р Тамара Панчак, Лівонія, Міч.

Добродії Капелі (\$200): д-р Богдан Осадца, Клівеланд, Ог.; „Певність“, Кредитівка, Чикаго; Белмонт Мотель, О. і М. Макаренки, Судбури, Онт.; Доця Фодорчук, Судбури.

Спонсори (\$100): Базарко-Футей-Оришкевич, Правне Бюро, Клівеланд; Ф. Бульбенко, Бруклін; В. Ваврик, Клівеланд; З. Гордієвський, Клівеланд; С. Гурко, Клівеланд; д-р М. Козак, Судбури; КУК, Відділ Ванкувер; М. Татаріюк, Стейт Міч., м'ясарня; Г. Сало, Клівеланд; д-р Д. Фаріон, Клівеланд; пані Т. Яремчук, Фінікс, Аріз.

Тут неподані імена влатників, які є на збіркових листах, що ще не надійшли до бюро Капелі.

Реченець дальших влат є кінець квітня б.р. Грушевські перекази чи чеки просимо виробляти на ім'я Капелі, як подано нижче разом з адресою на яку просимо вислати влати.

Управа Капелі Вандуристів ім. Тараса Шевченка в Детройті

UKRAINIAN BANDURIST CHORUS

TARAS SHEVCHENKO

P.O. Box 119 — Hamtramck Br.

DETROIT, Michigan 48212

ХРИСТИНИ

19 ВІДДІЛ СУА

В ТРЕНТОНІ, Н.Дж.

ЗАПРОШУЄ ВАС НА ХРИСТИНИ

ЯКІ ВІДБУДУТЬСЯ В СУБОТУ,

30 КВІТНЯ 1977 Р.

В ПАРОХІАЛЬНОМУ ЦЕНТРІ УКЦ,

св.ЙОСАФАТА ПРИ 1195 DEUTZ AVE.

ПЕРЕКУСКА ~ 6:00 год.

ВЕЧЕРЯ ~ 6:30 год.

В МИСТЕЦЬКІЙ ПРОГРАМІ ВИСТУПАЄ

„НАМИСТО“ з ВАШІНГТОНУ, Д.К.

ЗАБАВА ПРИ ЗВУКАХ ОРКЕСТРИ

БОГДАНА ГІРНЯКА, ВІД 9:00 год.

ПОВАЖАНИЙ ВЕЧІРНИЙ СТІЙ

ВСТУП: ДОРОСЛІ \$ 12.50 | НА ЗАБАВУ \$ 5.00

МОЛОДІ \$ 8.00 | \$ 3.00

Окружний Комітет Відділів Українського Народного Союзу в Детройті

повідомляє, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ

відбудуться

у суботу, 30 квітня 1977 р., о год. 7 веч.

у залі Українського Народного Дому

при вул. Мартін ч. 4655, Детройт, Захід

У ПРОГРАМІ:

1. Перевірити дотеперішню передконвенційну організаційну працю за перший квартал 1977 року.

2. Затвердження плану праці Округи на біжучий рік. Різне.

У нарадах візьмуть участь:

ЕВГЕН РЕПЕТА, головний радий УНС

БОГДАН ДЕЙЧАКІВСЬКИЙ, обласний організатор УНС

У нарадах зобов'язані взяти участь члени управ Окружного Комітету, секретарі та члени управ приналежних Відділів і конвенційні делегати.

ЗА УПРАВУ:

Володимир Ділік, голова Петро Залуга, секретар

Василь Паліж, прес. реф. Ярослав Базюк, фін. реф.

Увага! КІНОСТУДІЯ ЯРОСЛАВА КУЛІНИЧА Увага!

Нью Йорк і околиця!

В п'ятницю, 22 квітня 1977 р., в год. 7 веч.

в залі Українського Народного Дому

при 140-142, 2-й Авеню в НЬЮ ЙОРКУ

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ

Окружного Комітету Відділів УНС

міста Нью Йорку й околиці

до участі в яких запрошені Урядовці, Предсідники та конвенційні Делегати усіх Відділів Округи.

ЦІЛЬ ЗБОРІВ:

1. Перевірити дотеперішню передконвенційну організаційну кампанію за перший квартал 1977 р.

2. Затвердження плану праці на літній сезон.

3. Обговорення справи Союзного Дня і Бенкету Окружного Комітету.

В Зборах візьмуть участь —

ГОЛОВНІ УРЯДОВЦІ УНСОЮЗУ

І ВАСИЛЬ ОРИХОВСЬКИЙ, обласний організатор

Закликаємо всі Відділи і їх уряди та Конвенційних Делегатів, як і інших активних союзів взяти участь у цих Зборах.

ЗА УПРАВУ:

Микола Хомачук, голова Василь Цюпа, касир Михайло Юзвін, секретар

Увага! Гартфорд — Коннектикат — Нью-Гемпшир! Увага!

Український Оперний Ансамбль — Нью-Йорк при співучасті Хору „Діброва“ — Гартфорд та Танцювальної Групи „Дніпро“ — Бридпорт

власнотворе комічну оперу на три дії С. Гулака-Артемовського

ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ

Субота, 23-го квітня 1977 року

Година 9-та вечора

Український Народний Дім

142 2-га Авеню, Нью-Йорк, Н.Дж.

ОКРУЖНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ в НЬЮ ЙОРКУ

запрошує Шановне Громадянство і Членство СУА на

„ВИШИВАНІ ВЕЧЕРНИЦІ“

які влаштовують ВІДДІЛИ ОКРУГИ НЬЮ ЙОРКУ

Вечір на пошану Миколи Понеділка

Літературно-Мистецький Клуб в Нью-Йорку, Об'єднання Українських Письменників „Слово“ і 64-й Відділ Союзу Українок Америки — спільно пошанували пам'ять письменника Миколи Понеділка у першу річницю його смерті на вечорі в п'ятницю, 4-го лютого 1977 р. в домі Клубу в Нью-Йорку.

Авторами вечора були: Каліна Чічка-Андрієнко, Христия Карпевич, Уляна Любич, Оксана Шурова, Іван Керницький і Степан Крижанівський.

Голова Клубу інж. Іван Жуковський, відкривавши вечір, привітав авторів і численних гостей, що прибули віддати пошану передчасно померлому, загальнолюбленому письменникові, і попросив постановити за місць і доброю задоволювати поклін тінням Покійного.

Вечором провадила ред. Любич, що у своєму слові навітнула особливість Покійного як письменника, благородну людину і великого українського патріота, що безмежно любив свою Україну, а ця любов і тут була йому надхненням у письменницькій діяльності. Любич поважно музику, зокрема музику Баха, любив кіно-театр, захоплюючись доброю грою акторів, старався бути все чимось зайнятим — утікаючи від своєї самоти. Працюючи над своїми письменницькими творами, не появлявся між людьми й довший час тоді вилучував телефон, щоб ніхто не міг йому перешкодити перенести на папір свої думки, свої почування, свою візію того, про що писав. Не раз співав журливу пісню „Журу ж моя, журу“. Пишучи свої сміховинки „Крізь слізьми“ — борючись зі своїм смутком, що налягав на душу за втраченою Батьківщиною. Справді передчасно скінчився його життєвий шлях, і це велика втрата для нашого письменства.

Описав маестро Терен Юськів з платівки, нагородженої Покійним, вибрав його „Слово“ на святочній відкритті мистецької виставки Едварда Козака в Галерії під назвою „Едвард Козаків“. Привітні гості з правдивим зворушенням вислухали цього „Слова“ — здавалось, живий письменник привинув на залі промовляючи...

З дуже милим і сердечним спогадом про Миколу Понеділка виступила п-і Оксана Шурова, що довгий час працювала з Покійним письменником у великій книгарні, характеризуючи його як дуже доброго товариша в праці, якого всі любили і відносились з великою симпатією за лагідною вдачею і всі добрі прикмети характеру.

У другій частині вечора маестро Крижанівський відчитав недрукований спогад письменника під заг. „Чорні промені“, тематика — примус кологів. Цей спогад увійде у збірку творів Покійного, що його приготував одне видання в Канаді. Описав він відчитав в поетичній формі написаний поетесою Зоєю Когут посмертний поклін Миколі Понеділку — з далекого Австралії.

З черги п-і Христия Карпевич при фортепіановому аккомпаньєменті проф. Чічки-Андрієнко відспівала пісню: „Минули літа молодії“ Нижанковського, „Нагадай, бандуро“ Г.К. Кастого і „Фінале“ Д. Січинського. Привітні дуже тепло зустріли співачку, як рівнозначним знаменитий фортепіановий аккомпаньємент, дякуючи обидвом паням за їхній музичний вклад для прикрашення вечора.

Наприкінці вечора друг Покійного ред. Керницький Ікер відчитав гарний спогад про довгий час дружби і спільних виступів тут і в Канаді, що так передчасно покінувся з його відходом із цього світу.

Закривавши вечір, ред. Уляна Любич подякувала всім авторам вечора і привітним гостям за участь в пошануванні пам'яті письменника Миколи Понеділка.

Б.Б.

ПРОФ. Д-Р ЯРОСЛАВ ПАДОХ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

хвал, Іван Кальмук, Теодор Миник та Іван Романюк.

Вшанувавши померлих, збори вибрали Комісії в складі:

Номінаційна: проф. д-р Роман Осінчук, проф. д-р Микола Чирівський, проф. д-р Петро Гой, проф. д-р Євген Федоренко, д-р Олександр Соколишин, проф. д-р Роман Андрушків та проф. д-р Володимир Стойко.

Резолюційна: проф. д-р Осип Андрушків, проф. д-р Ярослав Падох, проф. д-р Микола Богатюк, проф. д-р Іван Головінський, д-р Василь Верган (секретар) і ред. Антін Драган (голова).

Звіти і дебати

Всі учасники наради уже на деякий час перед зборами одержали дбайливо приготований і надрукований на 122 сторінках машинопису детальний звіт із стану та діяльності Т-ва, його секцій та груп, як і поодинокі членів. Написані звіти доповнили чи коментували особисто голова проф. д-р Осип Андрушків та науковий секретар проф. д-р Микола Чирівський.

За Контрольну комісію звітвали її голова проф. д-р Роман Осінчук та секретар д-р Нестерчук, ствердивши правильність усього діловодства та запропонувавши абсолютну уступачість Управі.

В дебатах, крім згаданих уже головних проблем — стану і можливостей та потреб вільної української науки в обличчя положення в Україні, багато уваги віддано таким справам, як заплановане та здійснюване вже англословенське видання великої Історії України М. Грушевського, участь українських науковців в американських та міжнародних наукових з'їздах, співпраця українських наукових установ та науковців у вільному світі, науковий доріст та ряд інших справ і проблем, дебатів над якими продовжувалося під час планування праці в новій каденції.

Під час дебат д-р Богдан Ф. Корчмарик зокрема об-

стоював свою акцію проти англословенського видання великої Історії України М. Грушевського, обгрунтовуючи таке своє становище критикою тієї Історії.

Після дебат та схвалення абсолютної, на пропозицію Номінаційної комісії з д-ром Романом Осінчуком, як головою, та д-ром Олександром Соколишином, обрано нову Управу НТШ на нову трирічну каденцію. Повний склад новообраної Управи з проф. д-ром Я. Падохом на чолі подано на іншому місці в цьому числі.

За Верифікаційну комісію, яка працювала в складі проф. д-р Роман Андрушків, проф. д-р Василь Ленчик та дипл. інж. Роман Кобиринський, звітував д-р Андрушків, ствердивши, що в зборах бере участь: 26 дійсних членів із 73 головами, 11 членів-кореспондентів з 24 головами та 21 звичайний член з 39 головами, разом усіх 58 членів із 136 головами.

Багато уваги приділили збори також справі бюджету, яку реферував д-р Нестерчук, зокрема пропозиції видатків на публікації, доповнення та влаштування бібліотеки, придбання нових приміщень тощо.

Перед закінченням наради збори однодушно схвалили запропоновані Резолюційною комісією загальні резолюції, повний текст яких надрукований на іншому місці в цьому числі.

На закінчення наради виголосив своє програмове слово, повний текст якого надрукований в цьому числі, новообраний голова д-р Ярослав Падох, згадавши раніше про привітання, яке надіслало від проф. д-ра Юрія Федунського та про 70-літню заступницю передсідника зборів проф. д-ра Юрія Старосольського.

Закінчив наради коротким словом та, зокрема подякою передсідникові зборів ред. Іванові Кедрінові Рудницькому за вміле передвзяв надар, проф. д-р Юрій Старосольський, а о. проф. д-р Мелетій Войнар привів кінець молитви.

Ділячись сумною вісткою з Членами Клубу „Круглого Стола“ в Українським Громадянством, що несподівано й передчасно помер Голова Клубу „Круглого Стола“

Д-р ВСЕВОЛОД ГОЛУБНИЧИЙ

визначний український науковець-економіст, громадський і політичний діяч.

ПОХОРОН відбудеться в середу, 13-го квітня 1977 р. з похоронного заведення Петра Яреми і похований на Українському Православному Цвинтарі у Бавнд Брук, Н.Дж.

Горем пробитий Родина висловлює наше глибоке співчуття.

УПРАВА КЛУБУ „КРУГЛОГО СТОЛА“

Замість квітін на свіжу могилу Дорогої! Незабутної Союзниці

бл. п. Стефанії Карапінки

зложили на Стипендіальний Фонд 23-го Відділу СУА:

по 50 дол. — Василь Трачук;

по 25 дол. — Українська Гетьманська Організація;

по 20 дол. — Марія і Павло Гарматій, Адам і Марія Гордієвські, Олександра і Микола Терлецькі;

по 15 дол. — Дарія і Роман Столярчук;

по 10 дол. — Ольга і Михайло Бодляк, Іван і Леонтиня Бодляк, Андрій і Наталія Іванів, Роман і Зіновія Ковальські, Прохп Матійів, Тарас Пастушенко, Люба і Роман Раковські, Наталія Чаленко;

по 5 дол. — Євгенія Лесюк, Василь Манько, Ірина Небелюк, Любов Савойка, Тарас Станько, Ольга Цар.

Разом ..... 260 дол.

Попередньо проголошено: ..... 1,295 дол.

Разом складено ..... 1,465 дол.

Родина Покійної висловлює глибоке співчуття.

Неділя, 1-го травня 1977 р., год. 5:00 в концертній залі Bulkeley High School, 300 Wetherfield Avenue, Hartford, Conn.

Квитки вступу в цінах: 6-5-4-3 і 2 дол. можна замовляти поштою в пані Зірки Рудик, 26 Berkshire Way, Simsbury, Conn. 06070, тел. (203) 658-5360. Усі місця номеровані.

Виконавці: Лес Рейнарчик, Галіна Андрєвсь, Тамара Лихолай, Богдан Чалчинський, Володимир Карпичик, М. Яблонський.

Камерна Оркестра, Хор, Танцюристи. Музичний керівник: Маестро Ярослав Ліщинський. Хореограф: Ірина Романів. Диригент хору: Олександр Пришляк.

ЗАПРОШУЄМО УСІХ ІЗ КОННЕКТИКАТ ТА СУСІДНІХ СТЕЙТІВ.

Грас оркестра „Вишивки“

Вступ — дорослі \$5.00, студенти — \$3.00.

Столики замовляти в імпрезовій референтки

Окружної Управи в Нью-Йорку —

п. Оксана Байко — тел. (212) 932-3775

ЗА НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

на бігу із-за браку часу такі, по мові, найважливіші:

а) упорядкування й видання розбудова бібліотеки;

б) постійне систематичне й періодичне видавання основного сторінкового видання нашого товариства „Записок НТШ“, зі щонайменше двома книжками щороку;

в) запобігання намаганню, у повному порозумінні з іншими науковими установами, поставлення українського наукового журналу, кінцевого для об'єднання українських науковців у вільному світі;

е) забезпечення тривалості наукової праці та видавничої діяльності, шляхом утворення й відповідно інвестованого фонду, з відсотків й допомоги громадянства з якого можна б покривати поточні витрати НТШ.

Окремим пріоритетом слід уважати розбудову зовнішніх зв'язків, передовсім шляхом: а) членства НТШ у всіх важливих славистичних установах та б) постійної участі представників НТШ на всіх важливих міжнародних конференціях історичних конференцій.

А над усіма цими далеко не повно піднятимися пріоритетами наших завдань і праці панує свідомість спільна нам усім, зібраним на ювілейних, десятих загальних зборів Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці, що в наш жорстокий час, коли теперішній окупант України повів „рішальний бій“ за її тотальне знищення, фізичне й духовне, захищаючи не лише, як його царський попередник, уживання української мови в письмі, але і саме існування цієї мови та народу, який її утворив і живив, нашим історичним завданням є побудувати на цій вільній американській землі новий український п'ємонт і віддати його до щасливого часу, коли наново й вже тривало відроджена українська держава перебере журбу за долю нашого народу та його культуру.

РЕЗОЛЮЦІЇ Х ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

українська наука на поселеннях тільки при максимальному власному розвитку та при повній мобілізації й консолідації всіх своїх сил і ресурсів, як і в найтіснішій співпраці з наукою та науковцями всіх вільних країн світу.

Мавши все це на увазі, РІШАЄМО І ПОСТАНОВЛЯЄМО:

1. Висловити наш братній привіт та подив усім працівникам української науки на Батьківщині, які в найтрудніших обставинах та мимом всім шанам, переслідують та переходять з боку ворога-окупанта, включно з беззаконними арештами та заборотами на довгі роки до в'язниць, каторжних таборів та психіатричних закладів, продовжують зберігати, розвивати та збагачувати новими цінностями й досягненнями українську науку;

2. Висловити сердечний привіт братнім Товариствам ім. Шевченка та їх провадом і членству в Європі, Канаді й Австралії, як і провадом і членством Української Вільної Академії Наук, Українського Вільного Університету, Українського Католицького Університету, Гарвардського Українського Наукового Центру, Канадського Інституту Українських Студій та всім іншим установам і особам, які творять, плекують і розвивають вільну українську науку та збагачують нею людську науку наукою наукою;

3. Мавши на увазі нищівний похід ворога-окупанта проти української науки та її творців і працівників на Батьківщині, використовуючи тим ворогом його лже-науки в цьому поході, та завдання, можливості і потреби вільної української науки в боротьбі проти того ворожого походу, закликаємо і доручаємо новообраній Управі нашого Т-ва про-

БОЙТЕСЯ, ЩО ПОЧИНАЄ ГЛУХНУТИ?

Чикаго, Іл. Beltone повідомляє про безлічну кількість спеціальних записок, тим, які чувають, але не розуміють слів. На бажання вислається кожному хто відповість на це оголошення, абсолютно даром неоперативний модель найменшого розміру цього роду Beltone aid, який колинебудь зроблено.

Правила. Не всі проблеми слуху є однакові... і деяким не може допомогти допомога слуху. Але відомі повідомляють, що БАГАТОМ Є МОЖЛИВО.

Отже пишуть тепер по цій неоперативній моделі. Випробуйте собі приватно в своїй домі і побачите, як маленький може бути цей апаратик допомогти слуху. Це буде Ваше, задержіть собі, даром. Справжній допомога слуху, важить менше, як одна третя унції, все на розмір ула, в одній частині. Ці моделі с даром, тому пропонуємо — пишуть тепер по Ваш. Знову, повторюємо, це нічого не коштує і очевидно без зобов'язань. Висламо вже тисячам, отже пишуть сьогодні до:

Dert. 4977

Belton Electronics Corp.

4201 W. Victoria Street CHICAGO, IL 60646

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

Чикаго, Іл. Річні загальні збори Б-ва св. Володимира 114 Вільд. о. год. 12-й днів в парохіальній залі св. Володимира при 2250 S. Cortez. На порядку: звіт членів уступачої Управи і К. Комісії та вибір керуючих органів на 1977 р. Прочитайте чл. привіт. Якщо на визначений час не явиться припинена статуту кількість чл. збори відбудуться при вській кількості присутніх і будуть правосильні. Після зборів — перекуска. — М. Ніколь-Тучук, гол., В. Березан, секр.

Випродаж!

Випродаж!

СВЕТЕРИ ЖІНОЧІ, МУЖЕСЬКІ І ДИТЯЧІ, БЛУЗКИ, ДОШОВИКИ, ШАЛИКИ, ЖІНОЧІ ШКІРЯНИ ТОРБИНКИ І Т. П.

Roman Iwanucki

DELTO EUROPA CORP.

136 First Avenue New York, N.Y. 10009
Bet. 8th and 9th Sts. Tel.: (212) 228-2266

ВИКОРИСТАЙТЕ НАГОДУ!

РІДКІСНІ ВИДАННЯ!

Андрій Яковлів: „ДОГОВІР ВОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО З МОСКВОЮ 1864 р.“ \$2.00
Микола Ковалевський: „ПРИ ДЖЕРЕЛАХ ВОРОТІВ“ — мемуари 3.50
Авраам Шифрін: „У СОВЕТСЬКІЙ КАТІВНІ“. Із свідчень політв'язня 1.50

Замовляти можна в книгарському відділі при „Свободі“, пересилаючи чек або поштовий переказ:

„СВОБОДА“ BOOKSTORE

30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07303

Ціна книги в Нью-Джерсі зобов'язує 5% ставкового податку

Увага! ІВАН КЕДРИН

Життя — Події — Люди

СПОМИНИ ТА КОМЕНТАРИ

LIFE — EVENTS — PEOPLE

MEMOIRS AND COMMENTARY

Книжка у твердій темно-блакитній політичній обгорці, із золотими літерами, роботи мистця ВОГДАНА ВОЖЕМСЬКОГО.

724 сторінок. Ціна 20.00 дол.

Замовляти можна в книгарському відділі при „Свободі“, пересилаючи чек або поштовий переказ, долучуючи одного долара на кошти переказу.

СВОБОДА, 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303

Мешканців стеку Нью-Джерсі зобов'язує 5% ставкового податку.

„І ЧОГО ОЦЕ Я ЛЯПАЮ“...

(Продовження зі стор. 2-ої)

У Вояка красива й розумна дружина, завідує дитячим садком. Трійко у них дітей: синів Ігорю 13, а шостий клас ходить, Наді сім, у першій пішла, Світлані — два роки. Напричуд гарні в Андрія Петровича дружина й діти. Живуть вони у просторому, світлому домі — не свій власний, радосний, спеціально для директора збудований: як цей поїде — новий поселиться. Добрий дім, шість кімнат, високі стіни, широкі вікна, гарні меблі, килими скрізь на стінах і на підлозі — тут, як і скрізь в нас на Україні по селах і молодих містах, узявшись скидати на порозі червонки, чи сухо на вулиці а чи грязько і до кімнат іти в шкарпетках...

Далі автор віддає слово своєму героєві, який аналізує слабості союзу економіки, зокрема її планованість:

„Можливо, так воно кимось руковидим і планується, бо якось же планується повинно. Та мені вживається, що планування вже й немає, без руля й вітрила мотав по хвилях ту громіздку баркасинну. От і врожай 76-го року небагато багатий, а в Америку все-таки послали купців по 7 мільйонів тонн пшенички, а сала в магазин українського — з'ясу, а на базарі воно 5 карбованців кіло, (себто виходить, а, що маю зарплатню 120 рублів на місяць, працюю за 24 кіло сала). От розорали цілну — а стало го врожай не досить. От утворили на Дніпрі каскад гідроелектричних станцій, зрощення провели — а віз і нині там, не стала колгоспнорадгоспна корівчина краще доїтися. А більше цілнини нема. І з ким не балакав, як сам не придумався — підвищення тих лактацій чекати не доводиться.

(Продовження буде)

Український Народний Союз

— влаштовує —

ДВНАДЦЯТИ КРАЙОВІ КРУТОЛЬНІ ЗМАГАННЯ

В СУБОТУ І НЕДІЛЮ,
28-29-го травня 1977 року
в Аліквіппа, Па.

ЗМАГАННЯ:

Мусить бути членом УНСоюзу. Правила турніру за ABC & WIBC Moral Sanction. SHEFFIELD LANES, RACCOON STREET ALIQUIPPA, Pa. 15001 (412) 375-9881

ДАБЛІ І СІНГЛІ — 28 травня 1977 р., 11 р. — 3:30 по пол. ДРУЖИННІ ЗМАГАННЯ — в неділю, 29 травня 1977 р., год. 11-2 по пол.

НАГОРОДИ І БЕНКЕТ

Неділя, 29-го травня 1977 р., год. 6-та веч. ALIQUIPPA UKRAINIAN CLUB 828 Brodhead Rd., Aliquippa, Pa. 15001

Нагороди будуть роздані під час бенкету. 15.00 дол. від особи — коктейль, вечеря, забави і всі напикти. Зголошуватися прому зачасу. Речення зголошень до 1-го травня 1977 року. Запрошується до участі всіх членів в ЗСА і Канаді.

Bowlers Headquarters:

SHERATON AIRPORT MOTOR INN 1160 Thorn Run Rd. Ext. CORAOPOLIS, Pa. 15108 (412)282-2400.

For further information write to:

ANDREW JULA, Supreme Advisor and Chairman of National Sports Committee — 15 Sanda Avenue, Ambridge, Pa. 15003; (412)266-2886.

RONALD EVUSHAK — Tournament Chairman; Aliquippa Ukrainian Club, 828 Brodhead Rd. Aliquippa, Pa. 15001 (412)375-9946.

or UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION P.O. Box 76 — 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303; (201)451-2200 and (212)227-5250.

НА ПРАВНИЧИЙ СЛУЖБІ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

монографія, — пише проф. Зіле, — є ймовірно найбільшійою студією протягом цілого п'ятидесятилітнього періоду (дослідів американського кримінального права). Є це добре удокументована розвідка про вузьке питання із численними відкликами на союські коментарі на судові рішення”.

Рідко трапляються такі беззастережні похвали рецензентів, зокрема в таких поважних й загально поважних журналах. Цитовані рецензії — це автоматичне введення автора в загально-американський, а то й міжнародний світ науки й до того чи не найважливіший (не лише з наукових, але і політичних причин) сектор-советології. Ці рецензії не тільки приносять честь авторів, але й водночас зобов'язують його й дають змогу включитися в це достойне коло, зокрема тепер, коли кінчиться період його заріркової неволі, чого йому і українській науці гетьра бажаємо.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ-АРХІВ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

лянок української науки. Відділ філателії видав 19 серій значків, головню на пошану українських діячів історичних подій. Музей збирає експонати з думкою, щоб колись поділитися з Україною культурним дорітком еміграції, якому тепер дорога туди замкнена. Треба з великим признанням зазначити, що видавці української преси й книжки ставлять із розумінням до цієї справи і присилають до музею свої видання безплатно. Та й приватні особи оцінюють вартість своєї культурної установи, бо велика більшість експонатів — це їх дари. За це належить їм велика подяка.

Перед Управою музею стоять дві важкі проблеми до розв'язання: Поперше — підшукати нових, молодших співробітників, які могли б заступити тих, які відходять на відпочинок, а подруге — здобути фонди

на купно й удержання власного дому. Управа музею вірить, що громадянство допоможе їй розв'язати ті проблеми, піддержити свою культурну установу в міру своїх спроможностей так, щоб можна було гордитися нею.

REAL ESTATE

ХОЧЕТЕ ПРОДАТИ АБО КУПИТИ

ВУДИНОК, БІЗНЕС, ЗЕМЛЮ звертайтеся до УКРАЇНСЬКОЇ ФІРМИ GEMINI REAL ESTATE CO. 98 — Second Avenue New York, N.Y. Tel.: 477-6400

НЮАРК, ІРВІНГТОН, ЮНІОН І ОКОЛИЦІ!

Купно й продаж домів та апартаментів поміщиків. Звертайтеся з довірою до: WENZLER REALTY INC. 854 Sanford Ave., Irvington, N.J. Tel.: (201) 371-0200

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК

Займається Похоронами

в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ

КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET NEW YORK, N.Y.

ORegon 4-2568

SINKOWSKY

FUNERAL SERVICE

3885 East Tremont Avenue BRONX, N.Y. 10465

Tel.: 683-2475

191 Avenue "A" NEW YORK, N.Y. 10009

Tel.: 674-9630

Директор ЮСІФ СЕНКОВСЬКИЙ

Завідує влаштуванням похоронів в каплицях, похованнях в коніях районів міста. Похорони по мінімальних цінах.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

приймає негайно на різні околиці ЗСА і Канади на дуже корисних умовах праці

ОБЛАСНИХ ОРГАНІЗАТОРІВ

- Постійна праця. Запевнена платня. Соціальне, життєве і акцидентне забезпечення. Пенсійний фонд. Ваканції.
- Першесте мають професійні аскураційні спеціалісти. Охочі працювати для УНСоюзу — переписуйтеся.
- Зголошуйтеся листово або телефонічно:

Ukrainian National Association

30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303

Tel.: N.J. (201) 451-2200 — N.Y. (212) 227-5250-1

ТАРЗАН, Ч. 7740. Клеопатра!!

Милій Боже, Тарзано! Ще до того і Клеопатра! Виглядає неначе щось із ра! Рятуйте!! Це не жадний дух кличе про допомогу! Позичаю одного з Ваших коней, майоре!

"СВОБОДА" BOOKSTORE

30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302